

قاریان، حافظان و کاتبان قرآن صدر اسلام نقش مؤثری در حوادث بعد از پیامبر(ص) داشتند

یک پژوهشگر تاریخ گفت: از هنگام نزول قرآن در حیات رسول اکرم(ص) مشاهده می کنیم که آن بزرگوار به آموزش، تعلیم و تعلم قرآن اهتمام ویژه ای داشتند.

نشست جامعه قرآنی در گذر تاریخ؛

قاریان، حافظان و کاتبان قرآن صدر اسلام نقش مؤثری در حوادث بعد از پیامبر(ص) داشتند

یک پژوهشگر تاریخ گفت: از هنگام نزول قرآن در حیات رسول اکرم(ص) مشاهده می کنیم که آن بزرگوار به آموزش، تعلیم و تعلم قرآن اهتمام ویژه ای داشتند. تشویق می کردند که مسلمانان هم مفاهیم قرآن را دریابند هم به تعلیم آن عمل کنند، هم ظاهر قرآن را داشته باشند و قاریان، حافظان و کاتبان قرآن در صدر اسلام نقش مؤثری در حوادث بعد از پیامبر داشتند. به گزارش خبرنگار مهر، نشست جامعه قرآنی در گذر تاریخ، راهبردهایی برای امروز، بعدازظهر چهارشنبه چهارم اردیبهشت ماه با سخنرانی دکتر محمد حسین رجبی دوانی، عضو هیئت علمی دانشگاه امام حسین (ع) در سالن کنفرانس سازمان فعالیت های قرآنی دانشجویان کشور برگزار شد.

در ابتدای این نشست رجبی دوانی گفت: از هنگام نزول قرآن در حیات رسول اکرم(ص) مشاهده می کنیم که آن بزرگوار به آموزش، تعلیم و تعلم قرآن اهتمام ویژه ای داشتند. تشویق می کردند که مسلمانان هم مفاهیم قرآن را دریابند هم به تعلیم آن عمل کنند، هم ظاهر قرآن را داشته باشند.

وی افزود: در جنگ احد برای دفن شهدا آن شهدایی که حافظ قرآن بودند ارجحیت داده شد و زودتر دفن شدند. بحث صرف حفظ قرآن نبود بحث باقی ماندن کلام الهی بود البته علاوه بر مکتوب کردن آن گروهی را به حفظ قرآن واداشته بودند از جمله علی(ع) و خلفای سه گانه از جمله این حافظین و کاتبین هستند.

عضو هیئت علمی دانشگاه امام حسین (ع) ادامه داد: به قاریان قرآن هم بها داده می شد حضرت رسول(ص) مبلغین اسلام را از بین حافظان و قاریان قرآن انتخاب می کردند و به آنها مأموریت تبلیغ اسلام را می دادند. افرادی که در حوادث بعدی اسلام مؤثر شدند. البته سواد داشتن و حفظ قرآن و قاری بودن ملاک پیامبر نبود بلکه ایمان و تقوای آنان بیشتر مورد نظر ایشان بود. ولی این افراد نزد پیامبر ارج و قرب خاصی داشتند. البته پیامبر(ص) در جامعه عرب آن زمان که اکثرأ بی سواد بودند از کسانی که خواندن و نوشتن بلد بودند استفاده می کرد. از حضرت علی (ع) که نخستین ایمان آورنده به پیامبر بود تا معاویه بن ابی سفیان که از ترس و اجبار ایمان آورد جزو کاتبان قرآن بودند.

رجبی تصریح کرد: تاریخ اسلام و نقل آن بیشتر توسط اهل سنت صورت گرفته زیرا شیعه در تقیه و فشار بود و حتی نمی توانست عقیده خود را بیان کند. لذا کاتبان وحی هم بیشتر اهل سنت هستند. که بعدها اهل سنت این خصیصه را عامل فضیلت خود بر شمردند از جمله طرفداران معاویه که از فضیلت های او اینکه جزو کاتبین وحی است نام می برند.

وی افزود: حدیثی داریم که چه بسیار کسانی که قرآن را تلاوت می کنند اما قرآن آنها را لعنت می کند. بنابراین کاتب و قاری و حافظ قرآن بودن شرط فضیلت نیست. قاریان و حافظان قرآن در جنگ های مختلفی در سپاه مختلف و متضاد شرکت کرده و شهید یا کشته شدند. از حوادث تلخ صدر اسلام هم کشته شدن قاریان و حافظان و مبلغین قرآن به دست قریش و دشمنان رخ داد.

عضو هیئت علمی دانشگاه امام حسین (ع) اظهارداشت: گروهی هم از انصارهم از مهاجرین مشهور به قرا بودند. از جمله از مهاجرین سعد بن ابی وقاص، عبدالله بن مسعود، ابو حُریره، عبدالله بن صاحب و سالم غلام حذیفه و طلحه و زبیر و عمرو عاص و زید بن ثابت از انصار حذیفه بن یمان، از مشهورترین چهره های قرا بودند.

رجبی عنوان کرد: به جز عبدالله بن سعد و حذیفه بن یمان هیچ کدام قرا مشهور رستگار نشدند. طلحه و زبیر که جنگ جمل با علی(ع) را راه انداختند. ابوموسی اشعری که در جریان حکمیت آن خیانت را کرد و خلافت را به معاویه داد. و بقیه همینطور.

رجبی ادامه داد: اما چه شد قاریان و حافظان و کاتبان قرآن دچار اعوجاج می شوند، برای اینکه آنان مفسر واقعی قرآن که پیامبر(ص) و حضرت علی(ع) و ائمه اطهار بوده رها کرده و خود مرتکب تفسیر به رأی شدند. وقتی از قرآن هم دور شدند دنیا زده شدند این خطر برای قاریان امروز هم وجود دارد.

وی افزود: خوارج از قاریان و حافظان قرآن بودند و فرمانده آن از همه مسلمانان بیشتر پیشانی اش از شدت نماز خواندن پینه بسته

بود. در سپاه امام علی (ع) و هم معاویه و هم امام حسین(ع) و هم یزید قاریان و حافظان قرآن حضور داشتند. به طور کلی حافظان، کاتبان و قاریان قرآن کریم گروهی به پیروی از اهل بیت بعد از پیامبر پرداختند که رستگار شدند. گروهی دچار اعوجاج شدند در صحنه سیاسی آمدند، اما بر ضد اهل بیت (ع) موضع گرفتند و جنگیدند که ختم به خیر نشدند. و گروهی به حفظ ظاهری قرآن همت گماشتند که توجه به باطن قرآن نکردند که آنها نه ضرری و نه نفعی برای اهل بیت و اسلام داشتند. البته در حقیقت این گروه هم به ضرر ایشان بودند زیرا ظاهر قرآن را گرفتن بدون توجه به محتوای آن آسیبی است که مسلمانان را دچار سکوت و ظلم و ستم پذیری کرده است.